

## Sudenkorentojen suomenkieliset nimet

## Vernacular names for Finnish dragonfly species

Viime vuosina ilmestyneissä luontokirjoissa sudenkorennoista käytetty suomenkielinen lajinimistö ei ole ollut yhdenmukaista. Nimistön vakiinnuttamiseksi on Suomen Hyönteistieteellisen Seuran sanastotoimikunta syksyllä 1983 vahvistanut suomenkieliset nimet kaikille Suomessa tavatuille lajeille<sup>1)</sup> sekä kaikille heimoille ja *Libellulidae* heimon suvuille. Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen suomen kielen lautakunta on tarkastanut nimistön ja hyväksynyt sen kieliasun.

1) V. 1984 Suomesta löytyi 52. sudenkorentolaji — *Ischnura pumilio*. Sen suomenkieliseksi nimeksi ehdotan ”keritytönkorento”.

## SUDENKORENNOT

## YHTÄLÄISSIIPISET

Paksukoipikorennot  
paksukoipikorento

Tytönkorennot  
vihertytönkorento  
sirotytönkorento  
eteläntytönkorento  
taigatytönkorento  
keihästytönkorento  
kuutytönkorento  
kääpiötytönkorento  
punatytönkorento  
isotytönkorento

## ODONATA

## ZYGOPTERA

*Platycnemididae*  
*Platycnemis pennipes*

*Coenagrionidae*  
*Coenagrion armatum*  
*C. pulchellum*  
*C. puella*  
*C. johanssoni*  
*C. hastulatum*  
*C. lunulatum*  
*Nehalennia speciosa*  
*Pyrrhosoma nymphula*  
*Erythromma najas*

hoikkatytönkorento  
okatytönkorento

Keijukorennot  
isokeijukorento  
sirokeijukorento

Neidonkorennot  
neidonkorento  
immenkorento

## ERILAISSIIPISET

Jokikorennot  
aitojokikorento  
kirjojokikorento  
pihtijokikorento

Ukonkorennot  
karvaukonkorento  
pohjanukonkorento  
suoukonkorento  
siniukonkorento  
rannikkoukonkorento  
isoukonkorento  
kievanakorento  
ruskoukonkorento  
kirjoukonkorento

Purokorennot  
purokorento

Kiiltokorennot  
liitokorento  
välkekorento  
täpläkiiltokorento  
hoikkakiiltokorento  
tundrakiiltokorento  
aapakiiltokorento  
vaskikorento

*Ischnura elegans*  
*Enallagma cyathigerum*

*Lestidae*  
*Lestes dryas*  
*L. sponsa*

*Calopterygidae*  
*Agrion virgo* (*Calopteryx virgo*)  
*A. splendens* (*C. splendens*)

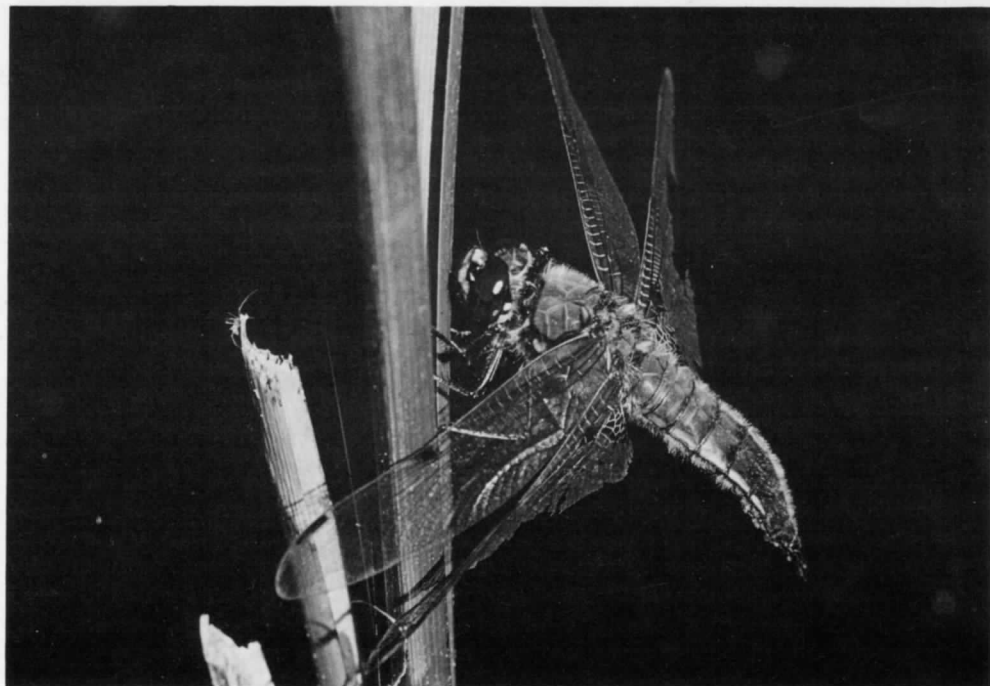
## ANISOPTERA

*Gomphidae*  
*Gomphus vulgatissimus*  
*Ophiogomphus serpentinus*  
*Onychogomphus forcipatus*

*Aeshmidae*  
*Brachytron pratense*  
*Aeshna caerulea*  
*A. subarctica*  
*A. juncea*  
*A. serrata*  
*A. crenata*  
*A. viridis*  
*A. grandis*  
*A. cyanea*

*Cordulegasteridae*  
*Cordulegaster boltoni*

*Corduliidae*  
*Epithea bimaculata*  
*Somatoclora metallica*  
*S. flavomaculata*  
*S. arctica*  
*S. sahlbergi*  
*S. alpestris*  
*Cordulia aenea*



## Varsinaiset sudenkorennot

sinikorennot  
hoikkasinikorento  
merisinikorento

hukankorennot  
ruskohukankorento  
sorjahukankorento  
litteähukankorento

syyskorennot  
lännessyyskorento  
punasyyskorento  
elokorento  
verikorento  
tummassyyskorento

lampikorennot  
lummelampikorento  
sirolampikorento  
pikkulampikorento  
isolampikorento  
täplälampikorento

## Libellulidae

*Orthetrum*  
*O. coerulescens*  
*O. cancellatum*

## Libellula

*L. quadrimaculata*  
*L. fulva*  
*L. depressa*

*Sympetrum*  
*S. striolatum*  
*S. vulgatum*  
*S. flaveolum*  
*S. sanguineum*  
*S. danae*

*Leucorrhinia*  
*L. caudalis*  
*L. albifrons*  
*L. dubia*  
*L. rubicunda*  
*L. pectoralis*

Matti Hämäläinen

## Uutisia

## Viidennet ekologipäivät Jyväskylässä 12.—13.4.1984

Jyväskylän yliopiston biologian laitos järjesti tällä kerralla ekologian teemapäivät. Erityisaiheena oli maaperäekologia.

Avajaispuheessaan prof. Mikko Raatikainen totesi, että tämänkaltaisten päivien tärkeä tehtävä on kerätä yhteen teemaan aihetta tutkivat tieteenekijät eri puolilta maata. Näin päästään välittömään tiedonvaihtoon, keskustellaan aiheesta monipuolisesti ja toivottavasti muodostetaan uusia tutkimusryhmiä.

Seuraavassa referoin muutamia esitelmiä:

## Prof. Veikko Hintikka

**HYO:n maatalousmetsätieteellisestä tiedekunnasta kertoi sienten vaikutuksista metsämaan ominaisuuksiin**

Sienet aiheuttavat metsämaan humuskerroksen ominaisuuksiin pienipiirteistä vaihtelua lähinnä kahdella eri tavalla:

1. Valkolahottajasienet, lähinnä eräät juurekas-, nahikas-, hiippo- ja malikkalajit muuttavat rihmaston kolonisoiman karikkeen vaaleaksi, jolloin se useimmiten eroaa selvästi ympäröivästä tummemmasta humuksesta. Tällainen valkalahohumus on keskimäärin ympäristöään 1.0—1.5 pH-astetta happamempaa ja siinä on enemmän ammonium- ja nitraattityppeä kuin ympäröivässä humuksessa. Sitä esiintyy etenkin tuoreisen ja lehtomaisten metsien karikkekerroksissa.

2. Mattomaisia huovastoja muodostavat lajit (meillä ruostenahkaorakas, *Hydnellum ferrugineum*) ohentavat laikkutain kuivien kankaiden humuskerrosta, estävät sadeveden tunkeutumasta mi-

neraalimaahan ja voivat muodostaa huomattavia määriä oksaalihappoa humukseen.

## Eero Kubin

**Metsäntutkimuslaitokselta Muhoksesta esitelti laajat tutkimuksensa kuluksen ja metsämaan auruksen vaikutuksesta maaperän ravinteisiin**

Metsämaan aurauksesta tehdyt ravinetutkimukset osoittavat, että varsinkin muokkausta seuranneina vuosina (vuosikymmenten mittaisia kokeita ei ole) auraspalteissa useiden ravinteiden liukoisten muotojen määrä on suurempi kuin vastaavasti metsässä. Erityisesti typen osalta muutos on tuntuva ja ilmeistä seurausta mikrobitoiminnan vilkastumisesta. Metsäauratun alan taimet joutuvat siten aloittamaan kasvunsa tilanteessa, jossa maan ravinteiden tarjonta on runsasta, mutta jossa myös liukoisten ravinteiden huuhtoutuminen on niin kauan mahdollista, kunnes aluskasvillisuus ja puusto pystyvät sitomaan takaisin biologiseen kiertoon huuhtoutumiselle alttiin osan ravinteista.

## Dos. Risto Tahvonon

**Maatalouden tutkimuskeskuksesta esitti kasvitautien biologisen torjuntatentelmän, sädesienten käytön, tutkimuksen alkuvaiheita ja nykyisiä käytännön sovellutuksia.**

Turpeesta eristetyistä mikrobeista jo alustavissa kokeissa osoittautui *Streptomyces* sp. tehokkaimmaksi biologisessa kasvitautien torjunnassa. Jatkokokeita

varten valmistettiin valikoidusta *Streptomyces*-isolaatista vakio-preparaatti. Kaalin siementen käsittely torjui täysin sienemeniväntäisen *Alternaria brassicicola*-sienen aiheuttaman taimipolteen. Myös maalevintäiseen *Rhizoctonia solani*-sieneseen saatiin hyvä teho. Kurkun juuristotautien ja neilikan lakastumistaudin (*Fusarium oxysporum*) torjunnassa on kasvulustan pinnan ruiskutus *Streptomyces*-preparaatilla antanut merkittävän ja riittävän suojan näitä tauteja vastaan. Jo käytännön mittakaavassa tehdyissä kokeissa on sadonlisä ollut kurkulla n. 10 % viimeisiltä satokuukausilta ja kasvusto on säilynyt käyttökelpoisena kasvukauden loppuun asti. Neilikan lakastumistaudin leviäminen on pysähtynyt siten, että kaksivuotisessa viljelyssä käsitellyillä alueilla tuhoutunut pinta-ala on ollut alle 10 % ja käsittelemättömällä 30—40 %. Kokeet ovat toistetut samankaltaisin tuloksien useita kertoja.

## Marjatta Rauduskoski

**Kasvitieteen laitos, Helsingin yliopisto, esitelmöi aiheesta ritsofääri.**

Kasvin juuresta ympäristöön siirtyvät orgaaniset ja epäorgaaniset aineet luovat perusedellytykset ns. ritsofääriin muodostumiselle. Orgaaniset aineet syntyvät juuren kasvaessa: Juuren hunnun solut uusiuutuvat jatkuvasti samoin juurikarvavyöhyke, juuren kasvaessa sekundaarisesti paksuutta hajoavat primaarisen kuorikerroksen solut. Tämän lisäksi juuren hunnun ja epidermin solut erittävät juuren ulkopuolelle limavaipan, joka sitoo juuren tehokkaasti maahiukkasiin sekä pidättää vettä ja ravinteita. Juuresta erittyy myös lähiympäristöön erilaisia orgaanisia happeja. Kaiken kaikkiaan on arvioitu, että jopa yli 10 prosenttia fotosynteesissä sitoutuneesta hiilestä siirtyy maahan juuren erityksen myötä.

Juuren lähiympäristöön erittyvät orgaaniset aineet ylläpitävät yhteyttä juuren ja mikro-organismien välillä. Mikro-organismien, bakteerien, sädesienten ja sienten, määrä on aina suurempi juuren pinnassa ja välittömässä läheisyydessä kuin maassa, josta juuret puuttuvat. Mikro-organismit edistävät juuresta irtoavien kuoilleiden solujen hajoamista ja tärkeiden ravinteiden kuten typen ja fosforin uudelleenkäyttöä. Juuren limavaippa on suotuisa kasvupaikka bakteerille, joista eräät lajit ovat typen sitoja, jolloin ritsofääriin tyypipitoisuus lisääntyy ilman kiinteää symbioosia kasvin ja mikro-organismien välillä.

Ritsofääri on myös merkityksellinen bakteerin ja juuren sekä sienen ja juuren välisen symbioosin muodostumiselle. Ritsofääriin kasvista peräisin olevat orgaaniset aineet luovat edellytykset symbiootisen organismin primaariselle kasvulle juuren pinnassa, josta käsin voi tahtua symbioosin edellyttämä spesifinen tunnistamisreaktio, jonka jälkeen bakteerisolun tai sienirihma voi kasvaa juureen ja säädellä juuren kehitystä symbioosiin soveltuvaksi. Luonnossa, harvoin poikkeuksia lukuunottamatta, kasvin